

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 207.

V Ljubljani, v soboto 11. septembra 1897.

Letnik XXV.

Učiteljski shod.

IV.

Gotovo je potrebno in prav, da verouk poučuj samo veroučitelj, kolikor koli je možno. To zahtevajo brezdvomno vsi vladike in vsi vestni duhovniki. Samo v tistih slučajih, kjer to nikakor ne utegnejo, in samo toliko, kolikor res nimajo kedaj: zamenjaj in nadomeščaj ga učitelj, ker bi sicer morala deca ostati v verstvu nevedna. Samo to namerja Ebenhochov predlog v tem oziru in to hoče menda vsak razumen človek. Prazen strah je torej, da bi učitelji morali veroučiteljevati, a mi da bi lenobo pasli in samo izpraševali.

Drug tak preumislek gg. učiteljev in vseh nam nasprotnih ljudi je:

b) o zahtevanem šestletnem šolovanju. Osemletja v istini prav za prav itak nimamo na kmetih. Prav mnogo otrok je po leti zakonito oproščenih; do jeseni, ko zopet pridejo, raztrese se jim precejšnji del njih pritrjene modrosti. Kateri pa niso oproščeni, tisti pa brez oprostbe — ne prihajajo. Človek bi najrajši, ko pride v učilnico in vidi prazne klopi, vzle klobuk in domov šel. Kaj bi naj počel z njimi? Samo ponavljati ne more, a novo stvarino pričeti je izguba za nenavzočnike. Želel bi jaz in gotovo vsi moji sobratje z menoj, da bi se mladež izučila, kolikor možno mnogo, da bi torej hodili v šolo še več časa, če prav do šestnajstega ali osemnajstega leta — če bi se dalo to uresničiti. Meščani in delavci tudi res lahko daj pošiljajo svojo deca v šolo. Prav je, če jo, menim, da jim nikdo na vsem ljubem božjem svetu ne bode branil. Toda kmet krvavo potrebuje otrok doma, ko že itak hira in pojema. Zato kmetje zahtevajo šestletnost in kmetiški poslanci so prisiljeni to dosežati in tudi sami uvidevajo, da je to poljedelcem nujno. Nikakor pa ne namerjajo tega „okrajšanja“ s tem namenom, da bi „ljud obdržali v neznanji in duševni temi, da bi jim

tem laže gospodovali“. Narobe, čim razumnejši je kdo, tem bolje ga vodimo skozi ta svet proti nebesom, kar je v vsem našem delovanju jedini naš glavni smoter. Radi bi vsi, srčno radi, zatrjujem še jedenkrat, da bi se mladini kolikor možno razvil duh in obogatil um, da bi se tedaj šolala čim dalj tem bolje; toda v sedanjem razmerju, kakršno je, bilo bi, ker ga prenaprediti ne moremo kar tako, po mojih utrjenih mislih res bolje, če bi se za kmete uvela stroga in brezizjemna šestletnost, nego da bi se ohranila za-nje ta razdrta in vedno prodirana in rušena osemletnost. Uverjen sem, da bi tudi učitelj več dosegel v šestletji, če bi imel vso mladež vsak dan okrog sebe zbrano, nego doseže sedaj v osemletji, ko jih pride danes nekaj, jutri pa drugih nekaj. Sicer pa, če se osemletnost izvaja tako rahlo in obzirljivo, kakor se to godi raznokod, tudi ona ne nalaga prehudega bremena roditeljem; samo učenje trpi, vzgoja ne napreduje, če pride sirotek samo vsake kvatre jedenkrat v učilnico na uro pogledat, kedar ravno nima drugega dela.

Ne, nikakor nismo zato, da bi ostal v „neumnosti“, ampak zato, da se kmetom kolikor možno ta dolžnost olehča, šolanje pa da doseže kolikor se da velik vspeh.

Toda imenitnejša nego šestletje zdi se meni poldnevnost na kmetih. Spominjam se še dobro, ko sem prišel prve dni v šolo, nekega učenčka, ki se je držal „kakor bi bil po krivem prisegel“. Nič se ga ni prijelo. Iskajoč razloga sem ga vprašal, kdo je, kje je doma. „Nad jedno uro“. Ali pojdeš o poludne domov? „Ne“. Kaj bodeš pa obedoval? „Nič“. Nemaš nič kruha? „Nemamo ga“. Smilil se mi je sirotek. Ob sedmih je šel z doma, ob petih pride spet domov — kaj malega je dobil zjutraj mej zobe, kaj malega zvečer, vmes pa nič. Ob takem se niti jaz, ki sem že velik in nekoliko vaje zatajevanja, ne bi kdo ve koliko lepše držal. Vprašal sem, ker sem mislil, da bi se morebiti dalo kako pomagati

takim siromaškom — vprašal sem, kdo bi še bil v šoli, ki o poludne ne pojde domov jest. In oglasili so se do malega vsi: nekateri ni imel s seboj prav nič, nekateri malo (kuhanega) suhega fižola, košček kruha pa malokdo. Tu seveda ni bilo možno pomagati, tolike množini. Toda, ali je mogoče, da bi se taki gladujoči otroci zanimali za učenje, ali je mogoče, da bi se kaj pridali naučili? Mens sana in corpore sano, zahtevali so že v starem veku; razvijati se mora duh in telo. Telo pa potrebuje hrane, sicer se ne more razviti. Zlasti otrok krvavo potrebuje opoludnjega obeda. Dete je itak vedno lačno; in če prav dobode v žep s seboj kruha ali kaj takega, pojé to že navadno v šolo gredé. Potem pa celi ljubi Božji dan gladije; kako bi se po tem takem učili, kako se telesno utrjevali. Da bi veliki gospodje pri zeleni mizi to malo premislili! Vrh tega tudi némajo čez poludne otroci nikakega nadzorstva in ga tudi ne morejo imeti, ker učitelj vendar tudi mora kaj jesti. Uvede se torej poldnevje v takih krajih, kjer večina otrok domuje daleč od učilnice!

c) V veliko grajo nam štejejo nekateri gospodje, ker „hočemo omejiti učne predmete, zlasti prirodosnanje, realije“, odpraviti“. In zakaj jih hočemo odpraviti? „Zato, ker hočemo, da bi ljud ostal neveden, da bi mu lahko gospodarili; zato, ker se bojimo, da bi ne podrlo to vere“.

Ne, ljubi gospodje, nikakor ne.

1. Vera in cerkev imata Božje zatrdilo, da ju nikedar nikoli nikakršna sila, ne človeška ne peklena, ne bode ne zrušila ne omajala. Slab, zelo slab vernik bi bil, kdor bi se tega bal. Res je, da pojedincu more ugasniti luč pravoverstva, če namreč premalo misli, če nerazsodno vse verjame, kar mu pride v roke, če nedokazane in nepodprte podmene (hipoteze) in Bog ve kake neumnosti rajši verjame nego z Božjimi dokazi zatrjeno resnico. In prav zato, ker so s tem taki malomisleci v velikej nevarnosti,

LISTEK

Ubogi Ebenhoch.

Sedaj, v času kislih kumar, vrglo se je vse liberalno in socijalnodemokratsko časopisje na Ebenhochu in njegov šolski predlog. Ta ga vlačí sem, ta tja, eden obdeluje ga s kolom, drugi z revol-verjem, tretji pa ga tišči v vodo svojega protiverškega srda, da bi ga tam utopil. Tako delajo po uvodnih člankih. V dopisih in dnevnikih vesteh pa ga zbadajo z iglami svojega zasmehovanja.

Ohe, jam satis, rekel bi jim človek, ko bi ne vedel, da ga niti ubiti niti ustreliti, niti utopiti, pa tudi z iglo prebosti ne morejo.

Te može podpirajo krepko razni govorniki po liberalnih in socijalnodemokratskih shodih. V potu svojega obraza skušajo svojim poslušalcem, ki so itak ene misli z njimi, dokazati velikanško nevarnost tega predloga. Preobračajo pa zraven prečudne kozolce, zelo nevarne, in res naposled popadajo v morje trivijalnosti in vsakdanjih fraz, iz katerega krčevito skušajo prilezti na kopno zdrave misli. Zaman!

Suave, mari magno, turbantibus aequora ventis,
E terra magnum alterius spectare laborem...

Nepriistranskega opazovalca dobro in prijetno zabava tako počenjanje, katero je nevarno samo za dotičnega govornika, katerega potre brez upa rešitve morje fraze.

Posebno verska vzgoja ni nič po vseči tem možem. Jezuitov se bojijo strašansko.

Sagt, wie heisst der steife Mann,
Er geht mit stolzen Schritten,
Er schnobert, was er schnobern kann,
Er spürt nach Jesuiten.

Da, ti jezuitje in njih pristaši, ti nam bodejo potem vzgajali mladino v verskem fanatizmu.

Tako bi se potem, trdil je eden izmed takih pisateljev in govornikov, uprav sistematiško vzgajala verska nestrpnost, netilo sovraštvo ter vzbujal verski fanatizem.

Grozno! Grozno!

Toda poslušajmo moža dalje: Kako grozne posledice pa rodi ravno verski fanatizem, nam dovolj žalostno priča zgodovina.

Dobro bi bilo, ko bi bil mož tukaj navedel kak vzgled n. pr. francosko revolucijo, ki je pod geslom svobode, bratstva in enakosti prelila kri vseh onih, kateri niso ravno tako hoteli, kakor so hoteli tedanji diktatorji, ki pa niso bili verski fanatiki.

Gospodje čisto nič ne pomislijo, kam pelje njih in one, ki jim verujejo, ta bojazen pred verskim fa-

natizmom. Naravnost v brezverski in protiverski fanatizem. Seveda, ta je modernejši.

Človek fin de siecle mora vsaj malo jakobince biti, ne vsak palec jakobinec, pa vsaj eden palec jakobinec.

Trpijo pa se tudi oni, ki so pravi pravcati jakobinci. Le črnih ne! Zakaj? Stat pro ratione voluntas!

Tako modernega dela človeka protiverski fanatizem. Kako prijetno se berejo članki, kakoršne prinašajo socijalno demokratski časniki: „Klerikalizem ali krščanski socijalizem sta roditelja vseh hudobij in sleparij. Klerikalci so ljudje, ki obračajo vsako znanstveno stvar le na versko stran in hočejo, da bi se jim drugi pokorili, upajoč na nebesa po smrti, sami pa bi jih radi imeli že na tem svetu. Klerikalizem ni star — morebiti samo 2000 let, morebiti od Krista sem. Ne, on ima svojo korenino že daleč, daleč pred pamtvekom. Znane so nam ceremonije, katere so obhajali Indijanci, Feničani, Egipčani itd. (Bralce prosim, da prekinajo svoj krohot, ker pride še lepše.) Pod klerikalizmom ali krščanskim socijalizmom razume se tudi kapitalizem. Že, ako tudi bi ne bil zastopan pod klerikalizmom nikak kapital, imeli bi vzrok črtiti ga, ker je on vendar tisti, ki ga straži. Razume se samo ob sebi, da je treba naj-

da izgube ne samo resnico ampak tudi večno življenje, prav zato in, rekel bi, samo zato razkrivamo in odkrivamo mi duhovniki tako slutvo-znanstvo in laži-vedo. A da bi se mi bali za vero in Cerkev sami na sebi, taka misel nêma ne nog ne glave.

2. Prava veda in vera si nikdar nikoli ne moreta nasprotovati, ampak morata si biti v celem soglasju; zakaj Bog je vstvaril obe, in Bog sam s seboj vendar ne more biti v opreki. Resnica resnici ne ugovarja. Pravi znanosti se torej ne bomo nikakor protivili; zakaj ona vodi vselej in v vsem nujno k Bogu; 3. če zahtevamo, da se v šoli omeje predmeti, zahtevamo to, ker želimo, da se otroci naučé ne „multa sed multum“. Kako zanimivo, kako krasno je prirodoslovje! Če bi imel znanstvodajni liják, prav gotovo bi vlil vsakemu otroku v glavo vso prirodoslovno modrost. Čim več se dete nauči, tem bolje. Toda vem tudi, da se otrok ne more napraviti v živ naučni slovník ali v okrog hodeče vseučilišče. Kolikor je mogoče, a tisto dobro! Ne sme se pozabiti in zanemarjati prva in glavna stvar: poleg verouka čitanje, pisanje in navadno računanje. Tega se mora vsakdo naučiti; drugače mu je vsa učilnica brez prave koristi. Toda pripoznal mi bo menda vsak učitelj, da otrok v zadnjem šolskem letu vendar ne zna še pravilno napisati prav navadnega pisma. Ali ni to žalostno? Ljudje zabavljajo na učitelje, da ne znajo učiti — „mi smo se v stari šoli vse drugače naučili“ — in vendar niso krivi učitelji, ampak to, ker se prevzê zahteva, da vsemu človek res ne more biti kos. Nikakor nismo torej nasprotniki šole, če zahtevamo, da se v prvi vrsti uči čitanje in pisanje, in sicer dobro, pešeno; drugi predmeti pa, kolikor je mogoče in dosežno. Dalje si razvijaj mladež duha ali v ponavljalnih šolah, ali pa v župnih ali občinskih knjižnicah, ki naj bi se ustanovile povsod. To mu bode lahko, če se nauči omenjenih glavnih predmetov, in bo tudi lažje umeval malo večji, ko bo že imel več razuma. Nismo torej zoper vednost, ampak samo zoper napačni način učenja.

4. Učitelji, mnogi učitelji mislijo, da jih mi namerjamo zaslužniti, zničiti njih svobodo. Svoboda! prekrasna beseda, da je ni milejše svetne besede, častna in slastna stvar, vredna, da so se bile zanjo dolgotrajne vojne, vredna, da sotele zanjo cele reke krvi. Ze sam nje sladki glas oduševí človeka. Toda svoboda ne more biti brez mej, ne more biti absolutna, ker ni sama sebi namen, ampak pripomoček do drugih smotrov, ker ni — Bog. Neomejena svoboda bi bila razbrzdanost, in ta je zló. Omejena mora biti torej prostost vsakemu smrtniku, omejena tedaj tudi učitelju. In omejena mu tudi je v sedanjem razmerju, ko vlada novi šolski zakon, še mnogo preveč, morebiti še bolj kakor v prejšnjih „mračnih“ časih. Do malega vsaka čačka in kvaka, katero imajo otroci začrêkati, jim je že posebej propisana, ko bi vendar učnik sam, ki krajevne razmere in zmožnost svoje dece vse bolj pozna nego dunajski ali graški velmoži, vse bolj znal, kaj in kdaj in kako. Ali kake križe mu lahko vzročuje krajni š. ogleda, če je sitnež, ali celo če je poreden, nagajiv, zloben! In delali mu bodo ti možje, menim, da še dovolj preglavice, ko se zavedé svoje oblasti.

Nezavisnost hoté učitelji; bodi jim! Mi jim priževamo vso prostost, kolikor je ne omejuje smoter male šole in dolžnost sv. Cerkve, katero ji je Kristus naložil, da se ji odreči ne sme. Noben živ krst ne misli riniti učiteljstva v prejšnje „hlapčevanje“ — kdor bi namerjal kaj takega, bil bi z uma. Učitelj mora biti svoboden; brez svobode niti pravno delovati ni mogoče; svoboda je podstava vsemu dobremu kakor tudi vsemu hudemu. Hočemo, da bodi svoboden; zahtevamo pa tudi in moramo zahtevati zakonito jamstvo, da bo res vzgajal mladež po načelih, za katera so se izrekli učitelji na shodu. S tem smo zadovoljni. Kakšno bodi to jamstvo, o tem se da razpravljati, a biti mora jamstvo v tem zakonito in zadostno jamstvo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. septembra.

O novem ministru za Češko krožijo v poslednjem času vsakovrstne vesti. Nekateri listi trdijo, da kandiduje vlada za to mesto prince Fridrika Schwarzenberga. Tej vesti se pa postavlja po robu plzenski „Obzor“ v nekem poročilu z Dunaja, v katerem trdi, da se vlada še ni definitivno odločila za ta korak in da se vrše o kandidatu za to mesto pogajanja mej Čehi in vlado še le tedaj, ko grof Badeni vsprejme češke postulate. Gotovo pa je, pravi omenjeni list nadalje, da se za to ministersko mesto kandiduje še vedno poslanec dr. Kaizl in da je vlada že pripravila prostore novemu ministerstvu. Potrebno je le še, da temu pritrdijo Poljaki. Zatrjuje se tudi, da je vlada že odbrala gotove osebe, katerim poveri posla v ministerstvu za Češko. Ako so torej te vesti kaj bolj resnične, kakor prejšnja poročila v tem oziru, potem se kmalu spolni jedna poglobitnejih zahtev češkega naroda. Vsekako se je nađejati, da se v tem oziru kmalu zve kaj gotovega.

Mažarski časopisi o avstrijskem položaju. Pred nekaj časom smo naglašali, kako odurno pišejo glasila mažaronske stranke o razmerah v totranski državni polovici in kako udrihajo po vsem, kar diši po krščanstvu in slovanstvu, ter skušajo zopet postaviti na noge oslajljeno nemštvo. Kar pa se je baron Banffy vrnil s potovanja na Dunaj, se je v tem oziru nenadoma vse spremenilo. Glasili, ki sta poprej najbolj udrihala po „klerikalni in slovanski večini“ v avstrijskem parlamentu, namreč vladna „Nemzet“ in „Pester Lloyd“, sta krenila v zadnjih dneh popolno drugačno pot. V pojasnilo navajamo le par stavkov iz omenjenih listov. „Nemzet“ piše mej drugim nastopno: „Izražati moramo svoje obžalovanje, da so Nemci a priori odklonili poskus grofa Badenija, ki je imel namen doseči kak modus vivendi mej Čehi in Nemci. Akoravno so jim morda v žalostnem spominu poskusi v letu 1890, bi bili vendar morali se odzvati vabilu, ako niso hoteli, da se po pravici zvali nanje vsa krivda. Zahteva, naj vlada takoj prekliče jezikovni naredbi, ker le potem so Nemci voljni pogajati se, je popolno ničevna, kajti to zahtevo bi bili lahko stavili povodom nameravanih konferenc. S tem postopanjem pa so si

sami poslabšali svoj položaj in dali povod, da se ne samo ne prekličeta sedanji jezikovni naredbi, marveč se te še pomnože“. — „Pester Lloyd“ se huđuje nad nemškimi obstrukcionisti najbolj radi tega, ker ovirajo dela, ki so v ozki zvezi z ogerskimi interesi, kakor volitve v delegacijo, nagodbni provizorij in drugo. „Nemci morajo vsaj za nekoliko časa odnehati od svoje obstrukcije, da se izvedo najnujnejša parlamentarna dela, saj iz tega še ne sledi, da se morajo tudi v bodoče tako ravhati. Nemci naj potem počenjajo, karkoli se jim zljubi, za to se ne brigamo. Le duvalizmu se ne sme škodovati in ga omajati“. Tako toraj pišejo mažarski oficijelni listi sedaj, ko se je povrnil ministerski predsednik z Dunaja, in je toraj vsekako mnenje opravičeno, da je ta pisava omenjenih listov v ozki zvezi z zadnjo avdienco Banffyjevo na Dunaju. O namenih, ki jih ima pri tem ogerska vlada, pač ni treba dalje razpravljati, kajti že iz navedenih stavkov je razvidno, da je le radi tega napovedala nekaj boj nemškim obstrukcionistom, ker preti nevarnost obstoječemu duvalizmu, za škodo, ki se proizvôča vsled tega avstrijskim narodom, posebno Slovanom, se pa Mažari niti ne zmenijo.

Ogerska katoliška ljudska stranka je pričela, kakor je bilo napovedano, veliko akcijo v svoje namene in sicer, kakor je razvidno iz poročila o prvem shodu dne 8. t. m. v Bukovaru, z velikim vspehom. Na omenjenem shodu je poročal poslanec Mollnar o državnem zboru in zahtevah katoliške ljudske stranke. Poslušalcev, po veliki večini samih volilcev, so našli do 8000. Govoril je nadalje mej drugimi tudi grof Zichy, ki je, kakor vselej, tudi pri tej priliki pokazal, da ima resno voljo, vsikdar se potegovati za bedno prebivalstvo. Shod se je vršil zelo častno in v najlepšem redu, kar je v resnici zelo čudno, kajti dosedaj je bilo prirejenih na Ogorskem zelo malo katoliških shodov, ki bi se bili završili brez škandalov in neredov, katere je vpriporila po večini mažarsko-liberalna klika.

Francoski parlament se snide, kakor se poroča iz Pariza, 19. okt. ali 8. nov. V otvoritvenih nagovorih bo vlada poročala o potovanju predsednika Faure v Rusijo in o napitnicah, ki so se vršile mej carjem Nikolajem in predsednikom. Pričakovati je torej tem povodom zelo burne debate, kajti socialisti imajo mnogo pripravljenega gradiva. Samo po sebi je tudi umevno, da se bo mnogo govorilo o pomenu sklenjene rusko-francoske zveze in stališču francoske republike napram ostalim državam. No, predsednik Faure se za sedaj še ne boji teh nasprotnikov, ker vé, da ima na svoji strani v tem oziru še precej močno večino.

Mej Španijo in ameriškimi Zveznimi državami vladajo v poslednjem času nekoliko manj napete razmere in španjska vlada kaže napram Amerikancem nekoliko več zaupanja v zadevi kubanskega vprašanja. Iz zanesljivih virov se poroča, da sta se v poslednjem času opetovano razgovarjala španjski zunanji minister vojvoda Tetuvanski in novi poslanik zjedinjenih držav general Woodfort ter se je pri tej priliki pojavila velika, doslej nenavadna prijaznost. Minister je obljubil, da uvede vlada zelo ob-

preje (!) stražo potolči (aha !!) in šele potem (!) pride na vrsto vse drugo. Nadalje je pa klerikalizem tisti jêz, ki je vzrok, da človeštvo že preje ni prišlo do spoznanja . . .“

Tako prismojeno, ali kako bi rekel, piše nekdo v 8. letošnji številki „Svobode“. In to brez vsacih dokazov! Kak fanatizem je pa to? Katera šola neki vzgaja tega?

Ko bi pa morebiti hoteli liberalni gospodje opravičevati take protiverske fanatike in izbruhe njihovga protiverskega neumnega srda kot prismođe in presmodarije, nekako z besedami Schillerjevimi v „Wallensteinu“:

Schad um die Leut! sind sonst waack're Brüder!

Aber das denkt, wie ein Seifensieder!

Kje pa so se tako misliti učili?

Ali ni torej preosnova šole prepotrebna, in prepotrebna baš v verskem smislu?

Solnik.

Gospod davkar se je zamislil.

Slika iz pisarne. Spisal Ivan Grádár.

Kakor bi gledal pred sabo velike, svetle retorte, steklene in kovane, platinove sklénice, po vsem laboratoriju razprežene tenke cevi iz kavčuga, dolge, prozorne cilindre in velike posode z vodó . . .

Vzduh je poln najrazličnejših plinov, ki te ob-

krožajo v težih valovih in legajo na tvoja prsa; po retortah in sklenicah in cilindrih pretakajo se goste tekočine v krvavordečih in lila barvah . . . To je spreminjevanje, razdruževanje in spájanje, brez počitka, brez utrujenja . . . Atom neznane snovi se je ločil od svojih drugov in potoval po retortah in cevéh in sklenicah in cilindrih. Med potjo so ga ostavljali stari in srečavali in spájali se z njim novi prijatelji; in ostavljali so ga znova in sprejemali drugi v svojo sredo.

In učeni kemik je pogledal napósled v retorto in tam je ležala povsem nova snov, sestavljena iz najrazličnejših atomov, ki so se srečavali in spajali slučajno po retortah in cevéh in sklénicah in cilindrih. Ali prvotni atom je ostal . . .

Gospod davkar se je zamislil . . .

Tam zunaj se je razpenjalo prekrasno jesensko nebó. Samó majhni, čisto beli obláčki so sanjali na obzorju takó mirno in pohlevno, kakor bi se bili rodili šele prav to jutro, priplavali iz morja še mokri in nedolžni in gledali strahom in čudom na to veliko, črno zemljo. Gospod davkar je gledal skozi okno, v pisarni pa je zdaj pa zdaj zapraskalo staro peró po raskavem papirju, — ali hipoma spet utihnilo, kot da se je prestrašilo prozajičnega šuma.

Ah, kjé so tisti lepi, pomladni dnevi, kje so tiste lahke, razkošne dvajsetletne misli, — ah, moj

Bog, kjé so tiste vesele družbe, tisti jasni obrazi, — tiste zakajene, nizke gostilne, polne mladega, brezskrbnega smeha in žvenketajočih čaš . . . Kjé so tisti trenotki, ko ne čuti srce v sebi ničesar zlega, ko ne vidi temnih senc, ki padajo od vsake najmanjše, najbolj nedolžne stvarice, širijo se in vspenjajo vedno višje, razprégajo vedno dalje in dalje, — rišejo gube na mladostno čelo in zagrnejo z nočjó brezskrbne oči!

Gospod davkar se je zamislil . . .

On je bil človek blizu šestdesetih let. Postava še ni bila posebno sključena, kakor bi se dalo pričakovati. Hodil je precej elastično in mladeniško, samó videlo se je, kakor bi bila ta elastičnost časih malo afektirana. Suknja se je ohlapno ovijala krog koščenih, starih udov in je bila spredaj zmirom malo daljša, kot zadaj; nosil je po žepih najrazličnejše stvari: nožke, škarjice, svedre, majhno domačo lekarno, obstoječo iz mnogih drobnih steklenic in škatljic, dva, tri robce, zvitek zobotrebecev, tabatijero, žepno toaleta, zlato obrezan koledar, debelo listnico, žeblice, gumbe, zamaške i. t. d. Obráz njegov pa je bil čisto navaden, kakoršnih vidite na stotine in stotine, če imate opravka po pisarnah. Uradniški obrazi so najsposobnejši za modele; to so že v življenju kameniti spomeniki; postavite jih na piedestal in polijte z bronzo barvo. Črte skrbno

širne preosnova takoj, ko se poleže upor, nasproti pa je general Woodfort dal zagotovilo, da se Amerika ne bo prav nič vmešavala v španjsko-kubanske zadeve, dokler se ameriškim državljanom ne pripeti kaka krivica. Tudi znana zadeva glede sorodnice bivšega predsednika, o kateri se je poročalo, da bo morala za dvajset let na Ceuto, je sedaj popolno poravnana, ker je vsled prizadevanja zunanjih krogov vlada storila svojo dolžnost in uvedla strogo preiskavo, pri kateri se je pokazalo, da je bilo marsikaj pretiranega.

Tedenski koledar.

Nedelja 12. sept.: 14. pobink. evang. Jezus razlaga božjo previdnost Mat. 6. Ime Marijno. Ponedeljek 13. sept.: Sedem speh. mučencev. Torek 14. sept.: Povišanje sv. Križa. Sreda 15. sept.: Kvatre, Nikodem m. Četrtek 16. sept.: Kornelij in Ciprijan mm. Petek 17. sept.: Kvatre Rane sv. Frančiška. Sobota 18. sept.: Kvatre, Jožef Rupert. — Solnce izide 15. ob 5. u. 44 m.; zaide ob 6. u. 6. m.

Vseslovenski shod!

Podpisani odbor vabi najljudneje vse svoje somišljenike, bivajoče v Ljubljani, vzlasti hišne posestnike, da blagovolijo povodom vseslovenskega shoda, ki se vrši prihodnji torek, okrasiti svoje hiše z zastavami, da bela Ljubljana kar najdostojneje vsprejme svoje drage rojake v svoji sredi. Shod je eminentne važnosti za celokupen slovenski narod, zato je povoda dovolj, da se na dan shoda pokaže Ljubljana s prazničnim licem.

V Ljubljani, 11. septembra 1897.

Odbor katol. polit. društva.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. septembra.

(Vseslovenski shod.) Vabila k vseslovenskemu shodu so razposlana. Kakor čujemo, se nekateri domači in vnanji rodoljubi pritožujejo, da niso dobili vstopnic. V pojasnilo bodi povedano, da je pripravljani odbor doposlal vstopnice vsem onim, katere so mu naznanili krajevni pododbori, uredniški ali posamezni zaupniki. Kar se tiče Ljubljanec, pa se odbor ni mogel ozirati na vse one, ki bi se morda radi udeležili shoda, kajti potem bi Ljubljančani sami napolnili dvorano in vnanji rodoljubi bi stali pred vratmi. Okoli 50 vstopnic bode še na razpolaganje v ponedeljek zvečer v čitalnični kavarni. Istotam se bodo dobivala naznanila gledé prenočišč, kolikor jih bode odboru na razpolaganje. Sicer pa opozarjamo vnanje udeležence, naj si po mogočnosti preskrbé prenočišča pri osebnih prijateljih in znaneih. Na predvečer shoda, v ponedeljek 13. t. m. bode prosta zabava s petjem v spodnjih prostorih „Narodnega doma“, kjer naj se zbirajo že isti večer došli udeleženci. V torek po shodu ob 5. uri, kakor

zarezano, kakor bi jih risal z ostrim peresom vesten, za svoj poklic navdušen praktikant. Brke solidne, mirne, domače, brez vsakih novodobnih idej in vznemirjajočih problemov. Brada lojalna, udana, toda v svoji udanosti krepka in svesta si svojega smotra. . . Ostala je samó ena guba, tenka, drobna, skrita pod desnim očesom; ne bi je mogel zapaziti noben strog predstojnik, noben škodaželjen adjunkt.

To je bil atom, ki je ostal.

In danes je bilo okno odprto in težak, opojen, razkošen vonj je plaval v pisarno od prekrasnega jesenskega neba. In poslednji, osamljeni atom, drobna, komaj vidna gubica pod desnim očesom se je širila in je trepetala; kakor bi pala raz obraz siva skorja, zasvetile so se stroge uradniške črke v nenavadnem svitu; mokre oči so se razširile in gledale globoko in zamišljeno tja daleč . . . daleč . . . tja za onimi odpalimi atomi, — tja za onim pomladnim, dvajsetletnim duhom . . .

„Gospod davkar . . . prosim —“.

Dolg adjunkt s filisterskim, nagubanim nosom je stal pred njim in mu prezentiral krasno prepisano polo.

„Takoj! — Zaprite okno! — Vi, gospod Mikš, pustite svoje brke pri miru in delajte“.

Praktikant Mikš se je sklonil čez mizo in staro pero je praskalo po papirju.

že znano, bode banket v čitalnični dvorani. Ker pa se večina udeležencev shoda ne bode mogla udeležiti banketa, zato bodo tukajšnja pevska društva ob istem času priredila pevske veselice, in sicer priredi društvo „Sokol“ ob 5. uri v svoji dvorani v „Narodnem domu“ komers s sodelovanjem pevskega društva „Slavec“. Dalje priredi pevsko društvo „Ljubljana“ udeležencem na čast veselico v Hafnerjevi pivovarni na Sv. Petra cesti, in sicer tudi ob 5. uri pop. 14. t. m., in pevsko društvo „Zvon“ ob istem času v Ferlinčevi gostilni pri „Zvezdi“ na Vodnikovem trgu. Vsi častiti pevci imenovanih društev se tem potom vabijo, da nastopijo mnogoštevilno in tako izkažejo čast rojakom svojim. Ob enem še prosimo ljubljanske rodoljube, naj našemu uredništvu ali pa tajniku pripravljalnega odbora, g. dr. Ig. Zitniku, naznanijo prenočišča, katera bi hoteli brezplačno ali proti odškodnini prepustiti vnanjim udeležencem za 13. in 14. dan septembra.

(Državni zbor) Uradna „Wiener Zeitung“ objavlja patent, s katerim presvetli cesar sklicuje drž. zbor na 23. septembra.

(Prevzv. gosp. knezoškof) so se danes opoldne odpeljali v Zaplano, kjer bodo jutri novo cerkev posvečevali in birmovali, v ponedeljek pa bodo v Borovnici birmovali in altar posvečevali. — Dne 18. sept. bo birma v Srednjivasi v Bohinju.

(Novi pomožni škof vrhbosanski) naš rojak mil. g. dr. Anton Jeglič, katerega so sv. Oče imenovali per Breve, in ki prejme jutri škofovsko posvečenje, je dobil naslov škofa siunijškega v Armeniji v pokrajini Sebaste (episcopus titularis ecclesiae Siuniensis in Armenia in provincia Sebastensi.)

(Osebnosti.) Mesto Črnomelj je imenovalo gospoda deželnega predsednika barona Heina in gospoda dvornega svetnika Sukljeja častnim meščanom. — Suplent na tukajšnji državni nižji gimnaziji g. Miha Markič je imenovan pravim učiteljem na državni gimnaziji v Novem mestu.

(Blagoslovljenje zastave bralnega društva v Dobrépoljah) je okrajno glavarstvo v Kočevju prepovedalo, češ, da društvena pravila o zastavi ne obsegajo nikakoršne določbe in bi bilo treba poprej privoljenja od deželne vlade. — Odbor bralnega društva se je zaradi tega pritožil pri deželni vladi ter ob enem še formalno prosil dovoljenja za razvitje in spreved z zastavo pri okrajnem glavarstvu v Kočevju. Gledé odloka glavarstva kočevskega omenimo, da poznamo mnogo društev, ki gledé zastave nimajo v svojih pravilih nobenega določila, pa imajo svoje zastave, in vemo tudi, da privoljenja za razvitje take zastave ni treba iskati pri deželni vladi, marveč pri okrajnem glavarstvu in da druga okrajna glavarstva smatrajo naznanilo o taki slovesnosti ob enem kot prošnjo za dovoljenje. V zakonih torej ni utemeljeno postopanje okrajnega glavarstva v Kočevju, pač pa je to zopet jedna onih ljubeznjivosti več, s katerimi okr. glavar kočevski pl. Thoman razveseljuje ljubljence svoje, Slovence.

(Slovenska krščansko socijalna delavska zveza) se snuje v Ljubljani. V pripravljani odbor so izvoljeni gg.: dr. Debevec, Gostinčar, Stefè, Zalesjak in Ziller. Podrobneje o novem društvu v kratkem.

(† M. Marija Alfonza Rieder.) Pokojnica, katere smrt smo omenili včeraj, je bila rojena 14. decembra 1825 v Ljubljani, samostansko obleko je prejela 26. novembra 1846 in slovesne obljube storila 3. aprila 1850. Lansko leto praznovala je petdesetletnico svojega samostanskega življenja. Rajna mati Alfonza je bila zelo nadarjena učiteljica za jezikovno skupino ter poučevala v prvi dobi svojega življenja nemščino, laščino in francoščino, deloma na vnanji, deloma v notranji šoli. Zadnjih 16 let je bila predstojnica učnemu zavodu (penzionatu) v samostanu, dokler jej niso pred dvema letoma telesne moči jele znatno pešati ter je vodstvo notranjega zavoda izročila drugim močem. V boleznih odlikovala se je z izvanredno potrpežljivostjo in udanostjo v voljo božjo. Njen ženin bodi jej plačnik za njeno trudapolno pa vedno bogoljubno življenje. R. I. P.

(Z Viča pri Ljubljani) se nam piše: Slovensko katoliško delavsko društvo je priredilo v četrtek dne 9. t. m. javen društven shod na Glincah pri Viču. Poročevalec č. g. državni poslanec dr. Krek je v uvodu svojega govora pojasnjeval, da je naloga poslancev, ljudstvo poučiti o njega pravicah. Državne poslance bi morali volilci izkoriščati, zahtevati od njih, da spolnujejo poslanske dolžnosti. Da se za ljudstvo ničesar ne stori, so mnogo krivi poslanci.

Državni zbor ima v rokah usodo državljanov. Dokler so slabe postave, se položaj zboljšati ne more. Volilna pravica se ima pravično raztegniti na vse državljane. Le kadar izide postavodajalni zbor iz ljudstva z občno direktno in tajno volilno pravico, je upati, da se bode polagoma izboljševalo. Nižji stanovni nimajo pravic, višji vse. Ko bode ljudstvo poučeno, potem bode drugače nastopilo in vplivalo na državni zbor, da bode storil kaj koristnega. Državni zbor tudi nima na upravo dovolj vpliva, uradništvo vodi vse. Ministri bi se morali pokoriti ljudski volji, ne pa samovoljno delati, kar bi hoteli. Srce mora človeka boleti premišljujočega, kako se godi obmejnim Slovincem. V Trstu se jim ne priznava obstoj, na Koroškem jim istotako ne privoščijo nobene trohice narodne pravičnosti. Državnega zbora večina je sestavljena iz Slevanov in katoliških Nemcev. Deželam je potreba dati avtonomijo, s tem seveda deželnim zborom več pravic. Gospod poslanec je nadalje pojasnjeval poslovanje državnega zbora, kako se rešujejo po odsekih in v zbornici razni predlogi itd. Omenjal je tudi, da se poslanci veliko premalo brigajo za razprave. H koncu naglašal še, da je nujna potreba, da delavski stanovni držé skupaj. Delavci izhajajo iz kmetijskih in obrtnijskih družin, zato morajo ti trije stanovni biti složni. Vsi ti imajo jednega in istega sovražnika, ki jih uničuje, — kapitalizem. Burno odobravanje je bilo dokaz, da je poslanec govoril poslušalcem iz srca. — Gostinčar govori o zahtevah in potrebah delavskih stanov. Bolniške blagajne proti nezgodam in zavarovalnice za starost in onemoglost delavcev morajo biti istim vedno pred oči. Za obrtnike in kmetovalce je nujna potreba obrtnih in kmetijskih združenj. Obrtniki in kmetje naj bi se zato tudi sami ganili. Socijalna demokracija ne more osrečiti s svoji načeli delavskih stanov. Tudi se moramo protiviti socijalni demokraciji iz stališča človeške dostojanstvenosti — ker opice mi ne maramo biti. — Gospod dr. Krek podpira izvajanja Gostinčarja z vzgledi, pri katerih se je občinstvo prav iz srca smijalo. Opominja navzoče, da moramo biti in smo krščanski socijalisti, ne samo da bi s tem dosegli kaj za zboljšanje, marveč tudi zato, da ohranimo ljudstvu vero. — Gostinčar omenja potem še narodnostnega vprašanja, za katerega rešitev v smislu popolne pravičnosti moramo nastopati. Socijalnim demokratom ni za narodnost, mi pa ne smemo pozabiti svetinj, katere so nam zapustili naši predniki: vero in narodnost slovensko. Jedna in druga sta tesno združeni z našim narodom. Narodnostno vprašanje se mora rešiti hkrati s socijalnim vprašanjem. Konečno pozivlje navzoče, da se oklenejo krščanskega socijalizma, v katerem je gospodarska rešitev ljudstva. — Konečno še gospod poslanec pojasnjuje, kaj bi nastalo, ko bi zavlada la načela socijalne demokracije. Ljudstvo bi se samo končalo, kar pojasni z vzgledi. — Ker se na poziv predsednika gospoda Jakopiča ni nihče več oglasil za besedo, je isti s slava-klici cesarju in papežu zaključil lepo zborovanje. — Shod je bil zelo dobro obiskan, tako da ni nihče kaj tacega pričakoval. Zato gre posebna zahvala izbornemu članu slovenskega katoliškega delavskega društva, Juriju Končanu, ki je sprožil misel, prirediti na Viču shod in je tudi za shod veliko storil. Hvala tudi g. Janku Travnu za blagovoljno prepustitev res lepih prostorov v svrhu shoda. Zborovalci so z zanimanjem poslušali govore in tudi z glasnim pritrdjevanjem pokazali, da se strinjajo. Tudi nekaj socijalnih demokratov je prišlo, toda bili so mirni, le zunaj so nekateri, o katerih se je pa že poprej vedelo, hoteli delati zgago, toda grozdje je bilo — prekislo.

(Predstave chevalijeja Thorna.) Danes se prično predstave prestidigitaterja Thorna v tukajšnjem deželnem gledališču. Gotovo bo tudi ljubljansko občinstvo zanimanjem zasledovalo čarovniške umetnije.

(V Šmarji pod Ljubljano) so se pričele priprave za vodovod pod vodstvom inženirja g. Vik-a, na-to pridejo na vrsto vodovodi v Zgornjem in Spodnjem Logatcu.

(Pobegnil) je v četrtek popoldne prisiljenec Anton Kokec, 24 let star, pristojen v Veliko vas, politični okraj Kamnik. Do sedaj ga še niso dobili.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 29. avg. do 4. sept. je bilo novorojenih 21, mrtvorojenih 3, vmrlo jih je 18, med njimi za dušljivim kašljem 1, za jetiko 6, za vnetjem sopilnih organov 1, za želodčnim katarom 3, za različnimi boleznimi 7. Med njimi je bilo 7 tujcev in 11 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli in sicer: za grižo 1, za tifuzom 2, za oslovskim kašljem 1, za vrtico 2.

(Iz občinskega sveta ljubljanskega.) Včeraj se je nadaljevala seja mestnega zbora. Razpravljalo se je več ur o cestno-policijskem redu, kakor ga je izdelal policijski komisar Podgoršek. Ta novi red se peča z vzorenjem in jahanjem po mestnih cestah in ulicah ter obsega določbe, kako in kodi goniti živino, dalje gledé psov, kuretine, javnih potov in in naprav. Poročevalec odbornik dr. Majaron je nadalje predlagal, naj se prekliče pred nedavnim vsprejeti biciklisti red in vsprejmo važneje določbe v novi cestno-policijski red, čemur se je pritrdilo in na to vsprejel načrt z neznatnimi spremembami.

* * *
(Koroški deželni predsednik baron Schmidt-Zabierow) praznuje, kakor se nam piše iz Celovca, dne 22. septembra t. l. petdesetletnico, odkar služi cesarju kot političen uradnik. Kako bodo obhajali ta dogodek, še ni znano. Slovenci ga ne obhajamo, pač pa se moramo z žalostjo spominjati vseh krivic, ki so se našemu narodu na Koroškem stoile baš pod vladno Schmidt-Zabierowa! — Pisalo in govorilo se je mnogo, da dež. predsednik odstopi. Zadnje „Freie Stimmen“ pa pišejo, da ostane še dalje časa na svojem mestu, četudi zoper svojo voljo. Dalje blebete, da Nemci kakor Slovenci želijo (kdo dá brezobno klepetulji pravico govoriti v imenu Slovencev?!), naj pl. Schmidt-Zabierow še dalje časa vodi posle dež. vlade. Pišejo, da oni (namreč možiceljni od „Fr. St.“) ne iščejo boja, a da se ga ne bojé in da ga bodo bojevali z najostrejšimi sredstvi, če imajo sklepi zadnjega sestanka slovenskih drž. poslancev kaj vpliva na imenovanje bodočega dež. predsednika! Tako nam je torej znova napovedan — boj. Samozavestna pisava nasprotnega lista nam znova potrjuje, da so liberalno-nacionalci barona Schmidt-a vedno smatrali za prononciranege svojega pristaša, da on sam nam Slovincem nikoli pravičen ni bil. —rn—

(Občinske volitve na Koroškem.) Poroča se nam: V občini Bela ob Zel. Kaplji je zmagala naša stranka. Dne 9. t. m. se je vršila volitev občinskega predstojništva in izvoljen je županom zopet g. Mubi, p. d. Skalar. Svetovalci so gg. Haller, Liavnik, Piskernik in Gros. Slava! — Manj ugodna je bila volitev za Važenberg (Smarjeta) ob Velikovecu, kjer so volili dne 31. avg. Liberalno-nacionalnim nasprotnikom se je s silnim pritiskom posrečilo pridobiti si nečastno zmago. Kakor pri državno-zborski, so tudi pri sedanjih volitvah delali z vsemi, če tudi ne ravno lepimi močmi, da se ohranijo na konju. V prvem razredu seveda ni bilo upati kakega uspeha; tudi drugi razred je povsem v oblasti nasprotnikov; v tretjem, kjer smo stopili odločno v boj, so dobili naši možje 48 do 60, nasprotniki pa 64 do 81 glasov. Propadli smo torej, ali častno! Čudom smo se čudili, da dveh mož-volilcev nismo videli na volišču, kamor bi morala vsekako priti, ko jih kliče njih dolžnost! Žalostno! Nasprotniki se seveda veselijo, ali ne bodo se veselili na veke!

(Iz Brna) 5. sept. Ko se je cesar pripeljal na sv. Gostin, pozdravilo ga je nad 50.000 ljudi, med njimi več sto duhovnikov. Cesar se je podal v cerkev, kjer je opravil svojo pobožnost in si svetišče ogledal. Potem je podpisal spominski list: „Mi, Franc Jožef, cesar avstrijski, kralj češki itd. itd., prvi vladar na Božji poti Matere Božje, ki dela na sv. Gostinu čudeže, položili smo temeljni kamen h kapeli sv. Križa in razgledni, ki nosi Moje ime v čast in slavo Presvete Trojice, hvalo Kristusovega Križa in počesčenje Device Marije Zmagovalke, zaščitnice Morave. L. 1897 našega vladanja 49. 1. sept., Franc Jožef.“ Dovolil je tudi vzdati v cerkev ploščo v spomin njegove Božje poti. Veselje ob prihodu Nj. Veličanstva je bilo ogromno, le nekaj je je kalilo. Bil je ukaz dež. predsednika Spens-Bodena, s katerim je prepovedal pritrdjati na slavoloke grbe dežel češke krone, „da bi to na Nj. Vel. dobro ne vplivalo“. Krono svetega Vavla na glavo si postaviti je obljubil vendar vladar sam v reskriptu z dne 12. sept. 1871., in zdaj bi grb dobro na njega ne vplival, ko je videl toliko tisoč zvestega ljudstva iz vseh krajev Češke in Moravske? — Neki Lot je tožil po volitvah kapelana Nakladala v V. Karlovicah radi pridige, v kateri je rekel, da so nekateri „tudi kristijanje“ zoper duhovnike agitovali. Kapelan je bil obsojen, a dr. Hruban je napravil priziv, višja inštanca je razsodila v korist obsojenčeve, ker ni nobene osebe imenoval. Dobro si zapomniti. — Pri šolskih sestrah v Prerovu so se vršile duhovne vaje za učiteljice; vodil jih je jezuit Cibulka od sv. Gostina in vdeležilo se jih je 64 učiteljic. Zanimivo je, da se je nahajalo pri duhovnih vajah na Velehradu med 150 učiteljicami tudi nekaj mož, ki so hoteli razbiti katoliško učiteljsko društvo. — Iz Og. Gradišča se poroča, da je neki podčastnik hudo mučil vojaka od 99. pešpolka, ki je tja prišel po hudem potu. Surovež je reveža zvezal in privezal na vejo tako, da je komaj na prstih stal. Ubožec je klical: „Ustrelite me, le mučite nikar!“ Ko je prišlo bliže mnogo ljudi, odpeljal ga je na dvorišče gimnazije, kjer ga je privezal na žrebelj ter pustil viseti dve uri. Po prestani kazni so ga morali prenesti v bolnišnico. Ali je pri vojaki vse dovoljeno? (Ameriške novice.) Dne 21. sept. bo v St. Pavlu nadškof Ireland posvetil v škofa našega rojaka, preč. g. Jakoba Trobca. Slavnost bo nekda velikanska; navzočih bo sedem škofov. — Mil. g. škof J. Vertin se je 11. avgusta vrnil v Marquette. Bival je več tednov v Evropi, ponajveč v Karlovih Varih. — V Minesoti so na nekem kraju zasledili bogato zlato žilo. Nedavno so baje našli več velikih kep zlata. Rudnik ima v lasti neki Louis A. Hall iz Novega Yorka, ki ga je pred kratkim kupil za 30.000 dolarjev. (Amerikanska reklama.) Ko je slavna igralka Marija Seebach, ki je pred kratkim umrla, nastopila v New-Jorku kot gost in si s svojim izbornim nastopom takoj pridobila splošno popularnost, oglasil se je čez dva dni pri njej neki gospod, ki se ji je tako predstavil: „Moje ime je Colonel Smith. Sem pa zastopnik jedne največjih tovarn za šivalne stroje na svetu. Predvčeraj sem Vas spoznal kot veliko umetnico, in hočem danes videti, ali znate tudi na drug način denar služiti?“ „Prav rada, samo na korekten in pošten način.“ „Gotovo; ponudim vam 10.000 dolarjev.“ „In kaj naj zato storim?“ „Prav za prav nič.“ „Toda —!“ „Omenil sem Vam že, da sem trgovinski zastopnik jedne največjih tovarn za šivalne stroje na svetu. Ne zahtevam pa od Vas drugega, kakor da imate pri ulogi „Gretchen“ v „Faustu“ v znanem prizoru mesto kolovrata šivalni stroj. Mi bodemo pa mej tem raz galerije metalne listke mej občinstvo, na katerih bode zapisano, da je ta stroj naše tvrdke X. X.“ Toda umetnica je imela toliko respekt pred Götthejevo žaloigro, da je to ponudbo odločno zavrnila.

* * *
(Sejmi po Slovenskem od 13.—18. septembra.) Na Kranjskem: 13. v Ljubljani, Črnem vrhu, St. Vidu pri Zatičini, v Loškem potoku, na Vinicah; 14. v Sentjanžu, v Smartnem pri Litiji, v Žumberku; 15. v Idriji, Banjiloki, Osilnici; 16. na Rakeku, v Skocijanu, Podvelbu; 17. v St. Lambertu. — Na Sloven. Stajerskem: 13. v Ruši pri St. Petru, v Gor. Radgoni, v Smariju; 14. v Braslovičah, v Ljutomeru, Golobinjaku, Mozirju, Rogatecu in v Savenči fare sv. Ane; 15. v Dobovi, v Sedoleh in pri St. Vidu na Vogavi; 17. v Kapeli. — Na Koroškem: 13. v Jezeru; 14. v Gradišah; 15. v Tribinju; 18. v Renvigu. — Na Primorskem: 13. v Buzetu; 14. pri sv. Križu, Sežani; 17. v Nabrežini.

Društva.

(Slov. br. društev v Tržiču) bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo 19. t. m. ob 3. uri popoldan v društvenih prostorih.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so od 14. avgusta poslali: Gosp. geometer Prešern iz Sv. Križa 1 gld. — Neimenovani pogrebec v Borovnici 2 gld. 50 gld. — Gosp. dr. Vladimir Zitek, advokat v Novem mestu, imenom omizja pri St. v Kandiji namesto venca na krsto rajnega g. prof. Vidmarja 6 gld. — Po č. g. Martinu Medvedu, kapelanu v Slov. Bistrici, sveto 20 gld. 30 kr., nabrano na novi maši č. g. Antona Jerovška. — Po č. g. Jakobu Menhartu, kapelanu v Ormožu, 4 gld. 95 kr., nabrane na novi maši č. g. Franca Tropa v Ormožu in 6 gld. 31 kr., nabrane ob priliki veselega sestanka ormoškega gasilnega društva pri g. Kandriču na Lenti. — Po č. g. novomašniku Mat. Zemljiču 108 gld. 50 kr. kot dar mariborskih bogoslovcev, zložen v pretečenem šolskem letu pod geslom: „Sveta Ciril in Metod, verni otmita naš rod!“ — Po č. g. J. Menhartu od vesele družbe v Litmerku 1 gld. 40 kr. — Po gld. Almi Erhovnic, učiteljski kandidatinji v Ribnici, med prijatelji tamburaškega zbora nabrani znesek 7 gld. — Iz nabiralnika g. Amalije Krajčeve p. d. Matjažove v Grahovem 7 gld. 15½ kr. — G. Adolfin Spilar iz St. Petra na Krasu 1 gld. kot izgubljeno stavo. — G. Marija Muha iz Lokve na Krasu 100 gld. pokroviteljine „lokevske rodoljubov“. — Smartinski otroci 6 gld. 76 kr. — Vipavska podružnica 18 gld. — Č. g. Alojzij Veberič, kapelan v Stancu na Stajerskem, 5 gld. — Č. g. Avg. Skočir, kurat v dež. bolnici v Gradcu, 5 gld. za mesec september. — Iz

nabiralnika g. E. Jegliča na Selu pri Lescah 3 gld. 14 kr. — Iz nabiralnika v gostilni „pri pošti“ v St. Juriju ob Taboru 4 gld. — Bog plačaj vsem darovalcem rodoljubno požrtvovalnost! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod F. Birk 2 gld. — Preč. gosp. dr. Andrej Cebašek, stolni dekan, 10 gld. — K. J. 2 gld. — Nekdo iz Vipave 10 gld. — Bog plačaj! — Za družbo sv. Cirila in Metoda: Pod geslom: Trbovlje se spet probuja, pošilja vesela družba, zbrana v Parahuhovi gostilni, družbi sv. Cirila in Metoda 4 gld. 7 kr. kot kupnino za vrček pive in odkupnino za dijaške brke.

Telegrami.

Totis, 11. sept. K vsprejemu presvetlega cesarja, ki je došel včeraj ob polu 3. uri, se je sošla na kolodvoru ogromna množica prebivalstva. Došli cesar je počastil z nagovorom vse odlične osebe in takoj podaril za oškodovane vsled povodnji 1500 gld.

Dunaj, 11. septembra. Iz Budimpešte se poroča, da je vodstvo nemške stranke v Pragi odličnim ogerskim parlamentarcem doposlalo spomenico, v kateri se izjavlja, da stoje češki Nemci neomajno na stališču dualizma in toraj ne bodo nasprotovali pogodbenemu provizoriju.

Budimpešta, 11. septembra. Iz Reke se poroča, da vlada mej ondotnimi mažarskimi krogi veliko ogorčenje radi neke pritožbe italijanske stranke, ki jo je doposlal mestni zastopnik Barčić italijanskim poslancom in članom italijanskega kabineta.

Levov, 11. sept. Iz Rima se poroča tukajšnjim listom, da se je Stojalovskemu naročilo, naj pretrga zvezo s socijalnimi demokrati. Njegov organ je v resnici jel pisati proti brezverskim in družabnemu redu nevarnim načelom socijalne demokracije.

Plovdiv, 11. septembra. Poročila iz Carigrada javljajo, da se je razpustil mladoturški odbor v Parizu in so se njegovi člani povrnili na Turško.

Carigrad, 11. septembra. „Sabah“ poroča, da so se udali krščanski vstaši na Kreti ter se zavezali, da ne bodo kalili miru. Dostavlja se, da je rešitev Krečanov mogoča le v zvestobi do sultana in njegove vlade.

Madrid, 11. sept. Vstaši na Kubi so po kratkem boju vzeli mesto Viktorija de las Tunas. To poročilo je zelo razburilo tukajšnje kroge. Takoj sinoči se je sošel ministerski svet v daljši posvet. Sklenilo se je postopati z vso odločnostjo in v potrebi odposlati na Kubo nove moči. Ker je vzeto mesto zelo velike strategične važnosti, je stališče Weylerjevo omajano.

London, 10. septembra. „Standard“ poroča iz Carigrada da je sultana vznemirila velika delavnost, ki jo razvija Rusija pri grajenju železnice v osrednji Aziji, in ga napotila, da je zaukazal oblastvom, naj najhitreje dovrše anatolično železnico do Siwas in Ersendjana.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekl. z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

57 32 2

Ilekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želo deco (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istakot tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Provincijal
brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

MATTONIJEVE GIESSHÜBLER KISELINE

najboljše mizne in osve-
žujoče pijače, 4 37

preiskušane pri kašlju, vratnih boleznih,
želodčnem in mehurnem kataru.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih spece-
rijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Umrli so:

10. septembra. Marija Alfonza Rieder, uršulinka, 71 let,
Kongresni trg 17, ostarelost.

V bolnišnici:

7. septembra. Franc Auseneg, hlapec, 46 let, Sepsis
chronica.

Tržne cene v Ljubljani

dné 11. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	11	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	7 60	Surovo maslo,	84
Ječmen,	6 30	Jajce, jedno	3
Oves,	6 20	Mleko, liter	10
Ajda,	8	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	8 20	Telečje	54
Koruz,	6 20	Svinjsko	60
Krompir,	2 80	Koštrunovo	36
Leča, hktl.	12	Piščanec	45
Grah,	11	Golob	18
Fižol,	10	Seno, 100 kgr.	1 70
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	1 60
Mast,	76	Drva trda, 4 kub. m.	6 70
Špeh svež,	66	" mehka, 4 "	4 50

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
10	9. zvečer	733.4	15.0	sl. jzn.	poloblačno	
11	7. zjutraj	735.6	14.2	sr.vzhsvzh.	skoro obl.	2 6
	2. popol.	737.6	14.5	sl. jvzh.	dež	

Srednja večerajša temperatura 15 8°, za 0.2° nad normalom.

Zahvala.

620 1--1

Za mnogobrojne dokaze blagega sočutja mej be-
leznijo in obilo vdeležbo pri pogrebu svojega iskreno
ljubljenega soproga, gospoda

Avgusta Kulovica

zdravnika v Toplicah

Štim se dolžno, vsem prijateljem in znancem od blizo
in daleč najtoplejšo zahvalo izreči. Posebno se še za-
hvaljujem precastiti duhovščini od tukaj in iz okolice,
kakor tudi tu v zdravilišču bivačim gospodom, in to
še posebno preč. gospodoma župnikoma Golobiču in
Babniku. Dalje veleblag. gosp. c. kr. okr. glavarju
vitezku Vestenecku, načelniku zveze kranjskih gasilnih
društev gosp. Doberletu, tukajšnji požarni brambi za
obilno vdeležbo in poklonjeni krasni venec, gospodom
pevcem za res gniljivo petje in vsem spoštovanim
Topličanom in okoličanom izrekam najtoplejšo zahvalo.

Josipina Kulovic.

Pege

odpravi v 7 dneh popolnoma 566 10-5
dr. Christoff-a izborni, neškodljivi
Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za
olepšanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvornih
steklenicah po 80 novč. ima na prodaj
Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Registr. vipavska vinarska zadruga

sklicuje zaradi nesklepčnosti občenega zbora dné
5. t. m. novi

občni zbor

na dan 19. septembra t. l. ob 4. uri popoldne

v posojilnični pisarni v Vipavi št. 49

z istim dnevnim redom.

618 1--1

Načelstvo.

Staropreizkušeno dijet. kosmet.
sredstvo (vribalno) za okrepčavo
in utrjenje žil in mišic člove-
škega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hribolaški fluid).

Z uspehom ga rabijo hribolazci, bielekli
in jahači, da se utrde in okrepčajo po
dolgem naporu. — Cena steklenici 1 gld.,
pol steklenice 60 kr.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah.

Glavno zalogo ima

okrožna lekarna v Korneuburgu
pri Dunaju.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutsche gasse 8. 459 10-5
198 5

Uradne

in trgovske

KOVERTE

s firmo priporoča

KAT. TISKARNA

v Ljubljani.

Pri stavbinskem podjetji se sprejme

kancelist,

zmožen slovenskega in nemškega jezika v govorjenju in pisanju.
Služba je trajna. Prosileci, kateri so zmožni laščine, imajo pred-
nost. — Ponudbe s pričali, z opisom dosedanjega delovanja
in z naznanjenimi zahtevami sprejema upravništvo „Slovenca“
pod kifro „M. 104“.

601 3--3

C. in kr. dvorna

tovarna za izdelovanje orgelj bratov Rieger

v Jägerndorfu v avstr. Šleziji.

Filijalka v Budimpešti, VII., Garay-utca 48, v lastni hiši.

Izvrstne, cenene cerkvene orglje

pod prav ugodnimi pogoji. 23 26--18

Seznam orgelj brezplačno.

Restavracija v najem.

Restavracija poleg železniške postaje
v Logatci s pravico celonočnega prometa, z več
sobami, s kuhinjo, kleti, z ledenico, z več sobami
za prenočevanje tujcev itd., se

od 1. novembra letos

oddá v najem.

Pogoji po dogovoru z lastnikom Josipom
Gostišetom v Dol. Logatci. 621 2--1

Ivan Kordik

v Ljubljani

Prešernove (preje Slonove) ulice št. 10—14

priporoča po najnižji ceni svojo dobro uravnano zalogo

galanterijskega, popotnega in pisalnega
blaga, igrač in drobnin, raznega blaga za
sedlarje in črevljarje.

V zalogi ima tudi nože, vilice in žlice iz apake
in apaka-srebra, za katerih trpežnost jamči na 10 let.

Trgovcem in krošnjarjem znižane cene!

Zunanja naročila se točno in tukaj izvršujejo.

616 3--1

Velespoštovanjem

Ivan Kordik.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Enchiridion Liturgicum in usum Cleri-
corum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit
J. S. Ecker. Cena 1 gld 50 kr.

Wolf-Pieteršnikov slovensko-nem-
ški slovar, dva zvezka, nevezana 11 gld.
50 kr., v pol-sagrinasih izvornih platnicah
14 gld. 50 kr.

500 52--7

Preč. duhovščini
vjudno priporočam
svoje delavnico

za
slikarjstvo na
steklu,

slasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarjvo

Ed. Stuhl

v Gradcu,

Annenstrasse 35.

Najboljša sprič-
ala in pohvale

za izvršena dela

razpošiljam na

zahtevo.

Štajersko deželno kopelišče

Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.

Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Pitno, kopalno, električno zdravljenje in z mlekom.

Prospecte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnosloviti glavberjevo - solnato - kisl-
kasti vrelec, priporočeni od prvih zdravniških
avtoritet proti obolenjem prebavnih in dihal-
nih organov, in sicer:

Tempeljski vrelec, najboljša osvežujoča
Styria vrelec, preizkušeno zdravilno sred-
stvo, 230 20--20

razpošilja vselej sveže napolnjena

kopeliščno oskrbnništvo v Rogatec - Slatini.

Deželna rogaška kislavoda se povsod prodaja.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mh. Kastnerju in P. Lassniku.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. c. kr. mini-
sterstva za uk in bogočastje pripuščeni

mali, srednji in veliki katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bode v rabi po avstrijskih ljudskih šolah
od prihodnjega šolskega leta nadalje, je ravnokar izšel ter se dobiva

malí po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalci dobé primeren popust.

Edvard vitez pl. Novakovski

Uekoslava pl. Novakovski roj. Mocmur

poročena.

Gradec,

Ljubljana,

dné 9. septembra 1897.

617 1--1

LUDOVİK BOROVNIK

== puškar ==

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovec in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na o. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52—51

Slovenski in nemški ilustrirani ceniki zastoj.

804 20—14

Dragotin Pečenko,

mizarski mojster v Ljubljani, Rimska cesta 10,

uljudno naznanja prečast. duhovščini in slav. občinstvu, da je pričel samostojno izvrševati 572 20—2

mizarski obrt.

Ob enem se priporoča najtopleje v naročila na vsakovrstna stavbinska in pohištvena mizarska dela, katera bode izvrševal povsem natančno iz dobro osušenega mehkega in trdega lesa po dobremu delu primerni ceni.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Škoplinice proti peronosperji, zboljšani sestav Vermolov. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoreznice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,
II₂ Praterstrasse 9.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

182 9 Zastopniki se iščejo. 265 20-12

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovi

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 47—31

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprosteje do najfinejše, raznobarvne: ružave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Razglas.

613 3—2

Na c. kr. obrtnih strokovnih šolah (strokovna šola za obdelovanje lesa z javno risarsko šolo in z oddelki za figuralno podobarstvo, za rezbarstvo, za mizarstvo, za strugarstvo in za pletarstvo ter strokovna šola za umetno vozenje in čipkarstvo) v Ljubljani se prične šolsko leto s slovesno službo božjo v cerkvi sv. Jakoba

dné 18. septembra.

Redni učenci in učenke, ki hočejo vstopiti v šolo, naj se zgledajo v spremstvu starišev ali njih namestnikov v ravnateljevi pisarni (Zvezdarske ulice, Virantova hiša)

dné 16. septembra

od 9.—12. ure dopoldne, ali od 3.—5. ure popoldne z odpustnico ljudske šole in dokazom o dovršenem 14. letu svoje starosti.

Izredni obiskovalci in obiskovalci javne risarske šole se sprejemajo tudi med šolskim letom, in sicer poslednji vsako nedeljo dopoldne.

Oddelki za pletarstvo obiskujejo lahko moški in ženski učenci. Pouk v tem oddelku traja 1—2 leti. Učenci in učenke, ki so že hodili v strokovne šole, se morajo zgledati

dné 17. septembra zjutraj.

C. kr. ravnateljstvo obrtnih strokovnih šol

v Ljubljani, dné 7. sept. 1897.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Naznanilo

o XVI. šolskem letu 1897/98.

Vpisovanje v šolo „Glasbene Matice“ se vrši

dné 16., 17., 18. in 19. septembra

dopoldne od 10.—12. ure v prostorih društvene šole

v Vegovih ulicah.

Poučevanje se prične v ponedeljek dné 20. septembra.

Učni predmeti:

Splošna glasbena teorija, zborovo petje (dekliški, deški in dijaški moški zbor),

Harmonija, kontrpunkt, solopetje, glasovir, gosli, čelo.

pouk je brezplačen.

Učnine se plača za pouk v dveh tedenskih urah od predmeta 1 glđ. 50 kr. na mesec.

Vpisnine se plača za vsacega gojenca 1 glđ. Stariši gojencev morajo biti društveniki „Glasbene Matice“; če niso še društveniki, plačajo pri vpisu gojenca 2 glđ. letne društvenine.

611 3—2

Odbor.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko šganje v originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med konjak, med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Železnate kineško vino, sagrača vino (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je kina-železnati malaga

kot dijetelčno, krepčujoče in kri tvoreče zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi primanjkujočim otrokom, ženskim, rekonvalescentom, sploh slabotnim osebam; Steklenica glđ. 1-80, pol stekl. glđ. 1-

Prireja se v kemično farmacevtskem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“

J. Svoboda nasl. (Mardetschlaeger)

v Ljubljani

kateri naj se dopsiljajo naročila. Ondi dobé se tudi vsa homöopatična zdravila.

Pojasnila na v lekarniško stroko spajajoča vprašanja dajo se radovoljno in brezplačno. 54 52—35

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32—34

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesa, nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Spričalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni cerkvi na Ježici dva prav lična stranska oltarja v popolno zadovoljnost podpisane predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici, dné 30. julija 1897. 505 52—7

Novo ustanovljena in novourejena domača stavbinska in umetna steklarija

tvrdke 503 2

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjsko dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinejšega dela. — Ob enem opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, podobice, okviri za podobice itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

587 3—3

Razglas.

Na c. kr. državni višji gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred

v sredo, dné 15. septembra

od 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni v novem gimnazijskem poslopji.

Vsprejemne skušnje vršile se bodo v četrtek, dné 16. septembra od 1/2 9. ure zjutraj nadalje. Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prinese seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 3 glđ. 50 kr., ki se bode onim, ki skušnje ne bi prestali, vrnila.

V II, III, IV. in V. razred se bodo učenci vsprejemali dné 16. in 17. septembra.

Šolsko leto 1897/98 se začne dné 18. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu.

Ravnateljstvo c. kr. državne višje gimnazije v Kranju, dné 1. septembra 1897.

Janeza Dogan-a mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatorji hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 glđ. do 40 glđ., madrace na peresih 10 glđ., dratene madrace 8 glđ. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami zastoj in franko. 323 35—18

Najnižje cene.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedeljske 1 glđ., za dijak 60 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV, 30.

„Mestna višja deklinška šola v Ljubljani“, Gospodske ulice št. 8.

Šolsko leto 1897/8 se prične dné 20. septembra.
Vpisovanje za prvi in drugi letnik bode od 13.—17. septembra vsak dan dopoldne od 11.—12. ure v ravnateljevi pisarni.
Dnó 18. septembra bode **vzprejemni izpit** za tiste učenke I. letnika, ki niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole, in tiste učenke II. letnika, ki niso dovršile še I. letnika višje deklinške šole.
Deklice, katere želé vstopiti v I. letnik višje deklinške šole, se morajo izkazati s spričevalom 8. razreda ljudske ali pa 3. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo izpolnile 14. leto vsaj v prvem polletju šolskega leta. Imenovana šolska spričevala zamore nadomestiti tudi vzprejemni izpit.
Vsaka deklica vplača pri vpisovanju 2 gld. prispevka za učila. Učenke I. letnika pa razven tega še 2 gld. vzprejemnine. — Šolnina znaša za vsako učenko 10 gld. na leto.
Obligatni učni predmeti so: Veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepisje, matematika, fizika, prirodopisje, risanje, ročna dela, odgojeslovje (v II. in III. letniku), gospodinjstvo (v III. letniku).
Mestna višja deklinška šola ima značaj srednje šole, podpirata jo država in dežela Kranjska, na njej poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.
Nataučnejša pojasnila daje ravnateljstvo, ki pošilja na zahtevo tudi šolski statut in učni načrt.
V Ljubljani, dné 7. septembra 1897.

Ravnateljstvo mestne višje deklinške šole.

Ustanovljeno l. 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.
Častni in priznanski diplom na Dunaji 1873.

Insam & Prinoth

St. Ulrich
v Gröden-u (Tirolsko)

se priporočata prečastiti duhovščini za
cerkvena dela iz lesa,
kakor: **za izdelovanje altarjev, prižnic, spovednic, krstnih kamnov, križevih potov, kipov svetnikov, podob Kristusovih, jaslic itd.**

po najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in franko.

Spričalo. Kip je došel nepoškodovan. Vse hvallu slogu primerno umetniško izvršitev podobe, ki na gledalca napravlja velik vtis. Prisrčno se Vam zahvalim za lepo delo. 371 12—12

V Aleksandriji (Egipet).

P. Rajmund Bayerl,
apost. mis. in vikar v samostanu sv. Katarine.

Naznanilo.

Najinim cenjenim p. n. odjemalcem v Ljubljani in okolici v blagohotno vednost, da sva dosedanje prodajalniške prostore znatno razširila. Od sedaj nahaja se oddelek za gospode v dosedanjih pritličnih prostorih, oddelek za dame pa v I. nadstropji, kjer se je na novo priredil

damski salon

v kateri je dohod iz spodnjih prostorov, in v katerem je oddelek za deklice in otroke ločen.

Vse za jesensko in zimsko dobo v zalogi se nahajajoče **obleke za gospode in dečke, površniki, haveloki, menčikovi in otroška oblačila** so iz najtrajnejšega tu- in inozemskega sukna po najnovejšem dunajskem kroju napravljena. Vsakej obleki je za poznejše poprave pridenjanih nekaj odrezkov.

V damскеj konfekciji so najnovejši pariški, berolinski in dunajski modeli za jopice, ogrinjala, pelerine in capes v največji izbi in različnih cenah v zalogi. Istotako v deklinški in otroški konfekciji najnovejše.

Omenjajoč še, da z nama pri istej vrsti blaga ne more v ceni nihče tekmovati, vabiva najudaneje p. n. občinstvo, naj si ogleda naše podjetje, ne zahtevajoč, da kaj kupi, ter se priporočava

z odličnim velespoštovanjem

619 6—1

Eričar & Mejač,
Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 9.

Razglas.

612 3—3

Na c. kr. ženskem učiteljišču v Ljubljani se bodo vsprejemale gojenke v I. letnik in v tečaj za otroške vrtuarice in one, ki imajo ponavljalni izpit, dné 15. septembra od 8.—12. ure zjutraj. Pismeni vsprejemni izpiti bodo dné 16. septembra od 8.—12. ure, ustni pa dné 17. in 18. septembra od 8.—12. in 2.—5. ure.

Druge gojenke se imajo oglasiti dné 18. septembra od 2.—5. ure.

Vsprejem v vadnico in otroški vrtec se bode vršil dné 15. septembra od 8.—12. ure.

Na c. kr. moškem učiteljišču se bodo vpisovali gojenci za I. letnik in oni, ki imajo ponavljalni izpit, dné 18. septembra od 8.—12. ure. Pismeni vsprejemni izpiti bodo dné 20. septembra od 8.—12. ure, ustni se pa začno dné 21. septembra ob 8. uri zjutraj.

Druge gojenci se imajo oglasiti dné 20. septembra med 10. in 12. uro.

Vpisovanje v vadnico bo dné 15. septembra od 8.—12. ure.

V Ljubljani, dné 4. septembra 1897.

Ravnateljstvo.

Za sezono

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega zistema, samokresov itd. in vseh sem spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! trocevke, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja, priporočam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spadajoče nove naroče in poprave točno, solidno in najceneje.

Velespoštovanjem

534 20—5

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, Židorske ulice.

Razglasilo.

Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1897/98 dné 18. septembra s slovesno službo Božjo v stolni cerkvi.

Učenci, ki želé **na novo vstopiti v nemški oddelek prvega razreda**, naj se, spremljani od svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov, oglasé dné 15. septembra med 9. in 12. uro v ravnateljevi pisarni ter s seboj prinesó rojstveni list in obiskovalno spričevalo one ljudske šole, katero so v zadnjem času pohajali. V slovenski oddelek prvega razreda se v tem obroku učenci **na novo ne bodo vzprejemali.** — Vzprejemne skušnje za prvi razred se prične dné 16. septembra ob 8. uri.

V druge razrede na novo vstopajoči učenci se bodo vzprejemali dné 16. septembra od 9. do 12. ure. Ti naj s seboj prinesó rojstveni list, šolsko spričevalo zadnjega polletja (s potrditeljem pravilno naznanjenega odhoda) in ako so bili oproščeni šolnine ali uživali ustanove, tudi dotične dekrete.

Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, naj se oglasé dné 17. septembra od 8. do 12. ure s šolskim spričevalom zadnjega polletja.

Vsak učenec plača 1 gld. 20 kr. prispevka za učila in igralne pripomočke, vsak na novo vzprejeti pa poleg tega še 2 gld. 10 kr. vzprejemnine.

Učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. k. okrajnih glavarstev v Crnomlju, Kranju, Novem Mestu in Radovljici, in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, se smejo po naredbi veleslavnega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 28. avgusta l. 1894, št. 2354, na tukajšni gimnaziji vzprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije v Ljubljani,

dné 2. septembra 1897. l.

597 3—3

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše **ure** po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: **Stenske (Pendel-) ure z godbo**
po jako nizki ceni.

711 44

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.
Cena in blago brez konkurence.

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 35

Sv. Petra nasip št. 5 v Ljubljani.

Naznanilo preselitve in priporočilo.

Prečast. duhovščini in slav. občinstvu si usojam
uljudno naznaniti, da sem preselila iz baraka v
Lattermannovem drevoredu pod tvrdo

Fr. Dežman

poslujoči knjigoveški obrt v mesto na
Sv. Petra nasip št. 5 v Ljubljani.

Ob tej priliki se toplo zahvaljujem za obilno na-
klonjenost ter prosim mi isto tudi v bodoče ohraniti.
Vsako najmanjše naročilo izvršeno bude v moji delav-
nici točno, natančno po nizki ceni.

Velespoštovanjem

551 5-4

Fr. Dežman.

Sv. Petra nasip št. 5 v Ljubljani.

Otvoritev trgovine.

Dovoljujem si s tem slavnemu p. n. občinstvu uljudno
naznanjati, da sem te dni otvoril svojo lastno

trgovino z usnjem

v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3., v Koslerjevi hiši.

Pri meni je dobiti različne vrste usnja bodi si za fino,
lahko, bodi si za težko obutalo in sicer na drobno in na de-
belo za solidne cene Blago v moji zalogi je fino, dobre in
trpežne kakovosti. Tudi imam na prodaj vse v črevljarsko
obrt spadajoče potrebščine iz najboljših tovarn.

Priporočam se za obilen obisk ter zagotavljam, da bom
vsakogar postregel v njegovo zadovoljnost glede dobrote
blaga in solidne cene. 590 3-3

Z odličnim spoštovanjem

Josip Pollak.

Jedino pravi
Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju
varhu“ in tovarne farma-
cevtičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušeni in potrjeni od zdrav-
stvenih oblastev.

Najstarejše, najpristnejše,
najreelnejše in najcenejše
ljudsko domače zdravilo,
ki uteši prane in pljučne boleti
krč v želodcu itd. ter je vpra-
šno notranje in zunanje.

V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja
tvrda **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju va-
rihu“.** Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene ti-
skane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje
tem nič vredneje ponaredbo. Pazi naj se toraj vedno
natančno na zeleno varstveno znamko, kakor
zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedine pra-
vega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponare-
jenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem
najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o va-
rstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega
balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pre-
gradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne po-
staje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6
dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12
majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Raz-
pošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno
zeleno varstveno znamko, katero mora no-
siti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

139 20-16 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-14

Priporočilo krojaškega obrta v Vipavi.

Usojam si prečast. duhovščini, spošt. gg. uradnikom in sl. občinstvu uljudno naznaniti,
da sem uredil povsem novo

krojaško delavnico

v kateri bodem izdeloval vse oblačilne predmete točno, natančno v poljubnem kroju. —
V lastni zalogi imam bodem od najpriprostejšega do najfinejšega blaga,
za katerega trpežnost bodem jamčil.

Spošt. gg. uradnikom se priporočam v naročila na izdelovanje vsakovrstnih
uniform, izdelanih po oblastvenih predpisih, z zagotovilo neopovržno natančne
izvršitve. — Nepremočljive haveloke izdelujem po najnižji ceni od 9 do 14 gld.,
prečast. duhovščini talarje od 10 do 20 gld.

Za vsa druga dela računam nizke konkurenčne cene ter zagotavljam prijazno, pošteno
postrežbo.

Proseči izdatnih naročil in naklonjenosti beležim

velespoštovanjem

Jožef Krapež,

krojaški mojster v Vipavi.

596 3-3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezma
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo tvrdo ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavljam hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporočam 12 52-36

Ana Hofbauer,

imejateljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Pleskarski in lakirarski obrt

tvrdke

Josip Makovec v Ljubljani

na Bregu šte. 20

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v
njegovo stroko vtevajoča se dela, osobito v prostoročno izvršeno imitacijo
vsakovrstnega lesovja. — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega
materijala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52-48

Najboljši
fabrikat!

I. kranjski

laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-99

Adolf Hauptmann,

**I. kranjska tovarna oljnatih barv, fir-
nežev, lakov in kleja v Ljubljani.**

Dunajska borza.

Dne 10. septembra.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 . 30 .
Avstrijska zlata renta 4%	124 . 50 .
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 . 70 .
Ogerska zlata renta 4%	122 . 35 .
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 . 85 .
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	950 . — .
Kreditne delnice, 160 gld.	364 . 75 .
London vista	119 . 80 .
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 . 70 .
30 mark	11 . 74 .
30 frankov (napoleonidor)	9 . 52 1/2 .
Italijanski bankovci	45 . 20 .
O. kr. cekini	5 . 64 .

Dne 10. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1880, 100 gld.	160 . 25 .
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189 . 50 .
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 . 85 .
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141 . 25 .
Dunavske vravnave srečke 5%	129 . — .
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 . — .
Posojilo goriškega mesta	112 . 50 .
4% kranjsko deželno posojilo	98 . 75 .
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 . 10 .
Priporočne obveznice državne železnice	— . — .
južne železnice 3%	183 . 25 .
južne železnice 5%	125 . 80 .
dolenjskih železnice 4%	99 . 50 .

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	154 . — .
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	19 . 50 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 . 50 .
Salmove srečke, 40 gld.	71 . 50 .
St. Genois srečke, 40 gld.	79 . 25 .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 . — .
Ljubljanske srečke	23 . 50 .
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	165 . 25 .
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3405 . — .
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	392 . — .
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	86 . 50 .
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— . — .
Montanska družba avstr. plan.	136 . 25 .
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	167 . — .
Papirnih rubljev 100	126 . 37 .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri izrebanju, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnili vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrazloženja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.